

12. 4. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny společníků ve společnosti s ručením omezeným a notářský zápis - je vůbec potřebný?

V korporátním životě je kladen důraz především na rychlost a efektivitu. Proto je pro společnosti důležité vědět, kdy jejich jednání vyžaduje formu veřejné listiny, a kdy naopak zákon tuto formu nevyžaduje. Kromě urychlení průběhu rozhodování tak mohou ušetřit i náklady na pořízení notářského zápisu. V tomto článku se budeme věnovat případům korporátních rozhodnutí, které ještě donedávna vzbuzovaly polemiku o tom, v jaké formě je třeba rozhodnutí vyhotovit, a to zejména souhlasu s převodem podílu a rozdělením podílu.

V souvislosti s formou souhlasu s převodem podílu vyvolala diskuzi interpretace §171 písm. b) zákona o obchodních korporacích („ZOK“), který požaduje formu veřejné listiny u „rozhodnutí, jejichž důsledkem se mění společenská smlouva“. Toto ustanovení díky své vágnosti nepochybně připouští různorodý výklad. Praxe obecných soudů nebyla jednotná a chyběla rozhodnutí vyšších soudů. Dokonce ani odborná veřejnost neměla jednotný názor. Některé komentáře podřazovaly takový souhlas pod § 171 písm. b), jiné dokonce tvrdily, že takový souhlas spadá pod § 171 písm. a), tj. pod rozhodnutí o změně obsahu společenské smlouvy.

V lednu 2016 se Nejvyšší soud rozhodl, že do této polemiky zasáhne, a Občanskoprávní kolegium vydalo sjednocující stanovisko, které mělo odstranit pochybnosti. Ve svém stanovisku NS argumentuje tím, že „valná hromada toliko rozhoduje o tom, zda souhlasí s tím, aby k takové změně došlo na základě smlouvy o převodu podílu“. Ztotožňujeme se se závěrem, že „právním jednáním, v jehož důsledku se mění společenská smlouva v okruhu společníků, je smlouva o převodu podílu; usnesení valné hromady je pouze fakultativní podmínkou její účinnosti.“ Proto nelze souhlas s převodem podílu považovat za rozhodnutí ve smyslu §171 písm. b).

I když byla ve sporné věci řešena situace rozdělení a převodu podílu jediného společníka „(a to zejména jde-li o rozhodnutí jediného společníka v působnosti valné hromady)“, v praxi se ujala argumentace NS a závěry tohoto stanoviska v obecné rovině. **Rejstříkové soudy akceptují převody podílů i vícečlenných společností bez požadavku souhlasu valné hromady zachyceném v notářském zápise.**

Obdobná otázka se ale objevuje i v souvislosti s rozdělením podílu a jeho následného převodu. Rozdělení podílu ve společnosti s ručením omezeným je podle §43 odst. 2 ZOK možné jen v souvislosti s jeho převodem. Jde ale o pravidlo dispozitivní, takže společenská smlouva může určit jinak.

V případě rozdělení podílu lze argumentovat analogicky jako u převodu podílu. Notářský zápis má za

cíl chránit ostatní společníky a poskytnout jim větší právní jistotu. Rozdělením podílu jednoho společníka by se totiž nikterak nezhoršila pozice ostatních společníků, jelikož počet hlasů původního podílu zůstává nezměněn, akorát bude méně koncentrován. Notářský zápis je proto nadbytečný.

Vrchní soud v Olomouci se v usnesení ze dne 5. května 2015 spis. zn. 8 Cmo 114/2015 přiklonil k takové interpretaci ZOKu, že pokud jde o rozdělení podílu a jeho převod na třetí osobu, notářský zápis není potřebný. I když argumentace Vrchního soudu v Olomouci je víc než skoupá, tento závěr byl v části týkající se převodu podílu aprobován výše zmíněným sjednocovacím stanoviskem NS. NS se sice k formě rozhodnutí o rozdělení podílu ve svém stanovisku přímo nevyjádřil, avšak aproboval rozhodnutí Vrchního soudu, proto lze odůvodnění bezpochyby aplikovat i na takové rozhodnutí.

Konkrétně argumentace Vrchního soudu v Olomouci i NS vycházela z předešlé úpravy, kde v obchodním zákoníku v §141 bylo uvedeno, že převod podílu ani rozdělení podílu nejsou rozhodnutími o změně společenské smlouvy. NS argumentoval touto částí zákona a aplikoval ji v rámci udržení kontinuity. Naopak druhou část ustanovení, kde se explicitně uvádělo, že tato rozhodnutí musí mít formu notářského zápisu, NS neaplikoval, s odůvodněním, že jestliže to nová úprava vysloveně nevyžaduje, není to potřebné.

Současná právní úprava navíc nevyžaduje ani ověřené podpisy na korporátních rozhodnutích tohoto typu, takže k rozhodnutí valné hromady o rozdělení podílu a o udělení souhlasu s převodem podílu bude stačit jednoduchá listina s podpisy bez ověření.

Poznámka na závěr: Domníváme se, že u jednočlenných společností není potřeba ani rozhodnutí o rozdělení ani rozhodnutí o souhlasu s převodem podílu. Stačí pouze smlouva o převodu podílu s ověřenými podpisy. Za předchozí právní úpravy bylo v obchodním zákoníku výslovně upraveno, že podíl je vždy převoditelný, jde-li o jednočlennou společnost. NS pak v usnesení ze dne 29. března 2011, sp. zn. 29 Cdo 282/2010 dospěl k závěru, že by nedávalo smysl požadovat po jediném společníku, aby rozhodoval o rozdělení nebo převodu podílu, když je podíl vždy převoditelný. Současný ZOK sice takové ustanovení neobsahuje, nicméně ze smyslu úpravy v §14 ZOK lze dovodit, že cílem zákonodárce bylo dosáhnout neomezenou převoditelnost podílu v jednočlenné společnosti i v nové úpravě. Za tohoto předpokladu lze výše uvedené usnesení aplikovat i v současnosti. **Jelikož ale nová právní úprava už nevyžaduje formu notářského zápisu pro rozhodnutí o převodu nebo o rozdělení podílu, k převodu nebo k rozdělení a převodu podílu v jednočlenné společnosti postačuje jen smlouva o převodu podílu s ověřenými podpisy.**

Závěrem

Současná praxe rejstříkových soudů by měla akceptovat rozhodnutí o rozdělení podílu a o převodu podílu jednočlenných společností s ručením omezeným a stejně tak vícečlenných společností s ručením omezeným bez požadavku notářského zápisu. V případě jednočlenných společností s ručením omezeným by dokonce měla k rozdělení a převodu podílu postačovat pouze smlouva o převodu podílu. Nelze ale opomenout, že smlouva o převodu podílu musí mít v každém případě ověřené podpisy.

Mgr. Dávid Rédlí,
advokátní koncipient

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)